

Reactie Raden voor Rechtsbijstand op het rapport "Een maatschappelijke Orde" van de Commissie van Wijmen.

In zijn brief aan de IJK van 23 december 2004 stelt de Minister dat goede rechtsbijstand van groot belang is voor het functioneren van de rechtstaat.

In het rapport van de commissie van Wijmen, een maatschappelijke Orde, wordt uitvoerig ingegaan op de positie van de advocatuur in de rechtstaat.

De hieronder volgende opmerkingen van de Raden voor Rechtsbijstand, hierna de raden, zien in het bijzonder op het functioneren van de van overheidswege gesubsidieerde praktijk van juridische dienstverlening en de daarmee samenhangende onderwerpen.

Van grote betekenis vinden de raden de uitwerking van de taken van de advocaat in verantwoordelijkheden en waarden. De vastlegging daarvan in de Advocatenwet versterkt de waarde van deze onderscheiden elementen en draagt bij aan de toetsbaarheid.

Dat "gefinancierde rechtsbijstand" als waarde wordt gekenschetst van invulling van de verantwoordelijkheid ten opzichte van de rechtorde vinden de raden een belangrijke constatering. Om te voorkomen dat dit een papieren tijger wordt zullen regels ter handhaving daarvan moeten worden neergelegd in bij voorkeur de Advocatenwet.

Dat de advocaat volgens de commissie ook een publieke taak, lees het behandelen van gesubsidieerde zaken, heeft te vervullen, zou naar het oordeel van de raden aandacht moeten krijgen in de academische scholing van rechtenstudenten. Behoud en instroom van voldoende gekwalificeerde advocaten voor deze publieke dienstverlening, is een essentiële voorwaarde voor het goed functioneren van het stelsel.

De advocaat, die op basis van toevoeging zijn diensten verleend, draagt bij aan een goede rechtsbedeling. Van noblesse oblige is geen sprake.

Dat deze dienstverlening van goede kwaliteit moet zijn, staat buiten kijf. Dat aan deze dienstverlening voorwaarden worden verbonden in het kader van kwaliteitszorg en kwaliteitsborging lijkt inmiddels onomstreden. In de gesubsidieerde sector zijn zaken als inschrijvingsvoorwaarden, intervisie en audits inmiddels vertrouwde figuren. Dat deze kwaliteitsinstrumenten niet gelden voor de niet-gesubsidieerde praktijk achten de raden niet te handhaven.

De raden steunen het voorstel van de commissie ten aanzien van het invoeren van baliebrede kwaliteitszorg. De ontwikkelde kwaliteitsstandaard 2007 zou daarvoor als basis kunnen dienen.

Het opzetten van erkende specialisatieverenigingen en het introduceren van een Bar-exam zien de raden als onderkenning van de noodzaak tot versterking van een baliebrede kwaliteitsborging.

De raden wensen te benadrukken dat zij bij voorkeur gebruik willen maken van kwaliteitssystemen en aanpak die door de beroepsgroep zelf worden vormgegeven. De raden richten zich op het stimuleren van zelfregulering, faciliteren en financieren van kwaliteitstrajecten en organisatie van de kwaliteitscontrole.

Daarnaast achten de raden van grote waarde dat informatie over specialisaties, voorkeursgebieden maar ook tuchtrechtelijke veroordelingen voor de rechtzoekenden beschikbaar komt. Aangezien een niet onbelangrijk deel van de rechtzoekenden geen of slechts beperkt toegang heeft tot internet, zal deze informatie ook langs andere wegen moeten worden aangeboden.

Daarbij zal tevens aandacht moeten worden geschonken aan hoe de rechtzoekende ondersteund kan worden in zijn zoektocht naar de juiste advocaat voor zijn zaak.

Samenwerking met het Juridisch Loket en de Raden voor Rechtsbijstand kan hier goede dienst bewijzen.

Belangrijk is de constatering dat de informatie voor het publiek op transparante wijze wordt aangeboden.

De raden oriënteren zich op het introduceren van het model van preferred supplier; de advocaat die aantoonbaar maatregelen heeft genomen ter waarborging van de kwaliteit van zijn dienstverlening, kan in aanmerking komen voor o.a. toewijzing van meer zaken vanuit het Juridisch Loket.

Op dit moment wordt door de commissie Metatoets een onderzoek uitgevoerd naar het functioneren van het bestaande kwaliteitssysteem. Te zijner tijd zullen de raden ten aanzien van de bevindingen en aanbevelingen hun standpunt nader bepalen.

De door de commissie voorgestelde verzwaring van de beroepopleiding zal naar het oordeel van de raden uitwerking kunnen krijgen in het stellen van zwaardere eisen ten aanzien van gedurende de stage te ontvangen begeleiding en supervisie.

De gesubsidieerde praktijk is en mag geen praktijk zijn waarin beginnende advocaten zonder voldoende kennis en ervaring zelfstandig zaken kunnen behandelen; er geldt ook in deze praktijk een hoge professionele standaard.

Een aantal grote kantoren laat met het inrichten van een intern opleidingsinstituut zien dat begeleiding en coaching in de beginfase van de praktijkuitoefening uiterst serieus moet worden genomen.

De raden kunnen zich goed vinden in het pleidooi van de commissie ten aanzien van het behoud van het procesmonopolie. Ook hier bestaat een sterke samenhang met noodzakelijk geachte kwaliteit van juridische dienstverlening. Openstelling van de markt voor andere juridische dienstverleners brengt nieuwe risico's met zich.

De advocatuur zal als keerzijde van het behoud van het procesmonopolie een duidelijke stap voorwaarts moeten maken in de kwaliteitsbevordering en – borging.

Minder goed begrijpen de raden het, enigszins cryptisch geduide, voorstel van de commissie ten aanzien van het terugleggen bij de advocatuur van de toegang tot de gefinancierde rechtshulp en de honorering.

Het bestaande draagvlak en de betrouwbaarheid van het stelsel is gebaseerd op de huidige uitvoeringspraktijk en de daarmee verband houdende beheersingsmaatregelen. Wijziging daarvan zal grote financiële risico's met zich brengen.

Ten aanzien van het door de commissie beoogde stelsel van no win no fee wensen de raden hier slechts aandacht te vragen voor de doorwerking van een dergelijk stelsel in de uitvoeringspraktijk. Nu VIValt eenmaal operationeel is, lijkt er weinig steun te vinden voor een verzwaring van de uitvoeringslasten.

Dit artikel is geplaatst in het Advocatenblad van 11 juli 2006